

Ed. 784. Frumvarp til laga [434. mál]

um breyting á lögum nr. 37/1961, um ríkisábyrgðir, með síðari breytingum.

(Lagt fyrir Alþingi á 110. löggjafarþingi 1987–88.)

1. gr.

4. gr. laganna orðist svo:

Hver sá, sem ríkissjóður gengur í einfalda ábyrgð fyrir, skal greiða honum áhættugjald um leið og ábyrgð er tekin sem nema skal 1,5% af ábyrgðarupphæð.

Taki ríkissjóður á sig sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr., skal greiða áhættugjald er nemi 2,0% af ábyrgðarupphæð um leið og ábyrgð er veitt.

2. gr.

8. gr. laganna orðist svo:

Bankar, lánasjóðir, lánastofnanir, fyrirtæki og aðrir þeir aðilar, sem lögum samkvæmt njóta ábyrgðar ríkissjóðs hvort sem hún byggist á eignaraðild ríkissjóðs eða öðru, skulu greiða ábyrgðargjald til ríkissjóðs af skuldbindingum sínum gagnvart erlendum aðilum, þar með talið af ábyrgðum, sbr. þó 9. gr.

Ábyrgðargjald skv. 1. mgr. skal greiða ársfjórðungslega og nemur það 0,0625% af höfuðstól gjaldskyldra skuldbindinga eins og hann er að meðaltali á hverju gjaldtímabili, sbr. 10. gr.

3. gr.

9. gr. laganna orðist svo:

Við ákvörðun ábyrgðargjalds skv. 8. gr. af erlendum ábyrgðum er heimilt að draga frá gjaldstofni samanlagða fjárhæð staðgreiðsluábyrgða innlánsstofnana vegna innfluttrar vöru sem í gildi eru á uppgjörsdögum, sbr. 1. mgr. 10. gr., og gilda lengst í 60 daga. Staðgreiðsluábyrgð í þessu sambandi telst skuldbinding um innlausn heimildarskjala við framvísun þeirra erlendis.

Lántökur, sem áhættugjald skv. 4. gr. hefur verið greitt af, svo og afurðalán vegna útflutnings, útflutningslán og birgðalán, sem tekin eru erlendis, eða endurlánað erlent lánsfé til útflytjenda í því skyni að flýta uppgjöri söluandvirðis við framleiðendur útflutningsafurða, mynda ekki stofn við ákvörðun ábyrgðargjalds skv. 8. gr. Sama á við um skuldbindingar vegna inneigna á innlendum gjaldeyrisreikningum í innlánsstofnunum.

Ábyrgðargjald vegna skuldbindinga fyrirtækja, sem eru að hluta í eigu ríkissjóðs, skal reikna af sama hlutfalli skuldbindinganna og eignaraðild hans nemur. Eignaraðild ríkissjóðs í félögum og fyrirtækjum þar sem ábyrgð eigenda takmarkast við framlag þeirra, t.d. í hlutafélögum, veldur ekki gjaldskyldu.

Seðlabanki Íslands skal undanþeginn ábyrgðargjaldi skv. 8. gr.

4. gr.

10. gr. laganna orðist svo:

Gjaldskyldir aðilar skv. 8. gr. skulu skila skýrslu í því formi sem Seðlabanki Íslands ákveður þar sem fram komi brúttófjárhæð allra gjaldskyldra skuldbindinga eins og höfuðstóll þeirra er hinn 10., 20. og síðasta dag hvers mánaðar á hverju gjaldtímabili. Gjaldstofn ábyrgðargjalds er einfalt meðaltal fyrrgreindra fjárhæða.

Ábyrgðargjaldi skv. 8. gr. skal skila ásamt skýrslu skv. 1. mgr. til Ríkisábyrgðasjóðs ársfjórðungslega eftir á. Gjaldalagi vegna hvers ársfjórðungs er 15. dagur næsta mánaðar eftir að gjaldtímabili lýkur. Sé ábyrgðargjald ekki greitt á gjaldalagi skal greiða dráttarvexti af því sem ógreitt er, sbr. III. kafla laga nr. 25/1987.

5. gr.

11. gr. laganna orðist svo:

Seðlabanki Íslands annast útreikning og álagningu ábyrgðargjalds skv. 8. gr. og hefur með höndum eftirlit með innheimtu þess. Gjaldskyldir aðilar skulu veita honum allar þær upplýsingar sem hann telur nauðsynlegar í því sambandi. Ríkisábyrgðasjóður hefur með hendi innheimtu gjaldsins og skilar því í ríkissjóð.

6. gr.

Við lögina bætist ný grein, er verði 12. gr., og orðist svo:

Fjármálaráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara svo sem um framkvæmd gjaldtöku skv. 4. og 8. gr., upplýsingaskyldu gjaldskyldra aðila, útreikninga, álagningu og innheimtu. Jafnframt getur hann í reglugerð m.a. ákveðið að ábyrgð ríkissjóðs megi ekki fara fram úr tilteknum hundradshluta miðað við matsverð framkvæmdar, nema lög mæli fyrir á annan hátt.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Frá sama tíma falla úr gildi ákvæði V. og VI. kafla bráðabirgðalaga nr. 68/1987, um ráðstafanir í fjármálum. Ábyrgðargjald af skuldbindingum sem um ræðir í b-lið 2. gr. og innlendum ábyrgðum skv. c-lið 2. gr. skal greiðast í fyrsta sinn vegna 2. ársfjórðungs 1988.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Samkvæmt V. kafla bráðabirgðalaga nr. 68/1987, um ráðstafanir í fjármálum, sem sett voru á sl. sumri og í fólust margháttaðar breytingar á tekjuöflun ríkissjóðs, var m.a. áhættugjald vegna ríkisábyrgða hækkað úr 1% í 1,5% vegna einfaldrá ábyrgða ríkissjóðs og úr 1,5% í 2% ef um sjálfskuldarábyrgð hans væri að ræða. Í VI. kafla bráðabirgðalaganna var jafnframt kveðið á um nýtt gjald, ábyrgðargjald, sem bönkum, lánasjóðum, lánastofnunum, fyrirtækjum og öðrum þeim aðilum, sem lögum samkvæmt njóta ábyrgðar ríkissjóðs, er skylt að greiða af skuldbindingum sínum í erlendum galdeyri.

Frumvarp til staðfestingar á umræddum bráðabirgðalögum var eins og lög gera ráð fyrir lagt fram á sl. hausti. Síðan hafa ákvæði II.–IV. kafla og VII. kafla bráðabirgðalaganna verið afnumin þar sem þau hafa verið felld inn í aðra löggjöf. Má í því sambandi nefna að

ákvæði II. kafla bráðabirgðalaganna er nú að finna í lögum um söluskatt, ákvæði III. kafla voru felld inn í lög um tekjuskatt og eignarskatt, ákvæði IV. kafla voru felld inn í lög um ráðstafanir í ríkisfjármálum og lánsfjármálum 1988 og ákvæði VII. kafla inn í tollalög.

Í ljósi þess, sem að framan er rakið, hefur sá kostur verið valinn að sameina umrædd ákvæði V. og VI. kafla bráðabirgðalaganna í eitt frumvarp er fjallar um breytingar á gildandi lögum um ríkisábyrgðir. Jafnframt er á sama hátt gert ráð fyrir að flytja sérstakt frumvarp til laga um bifreiðagjald en það er nú innheimt skv. I. kafla umræddra bráðabirgðalaga. Með þessum hætti er sneitt hjá því að fjalla um óskyld mál í sömu lögunum eins og raunin yrði ef bráðabirgðalögin um ráðstafanir í fjármálum yrðu staðfest með þeim breytingum sem þegar hafa verið gerðar á þeim. Því er frumvarp þetta flutt.

Í frumvarpi þessu felast ekki efnisbreytingar frá ákvæðum V. og VI. kafla bráðabirgðalaganna. Hins vegar er orðalagi og uppsetningu breytt nokkuð, einkum í því skyni að gera lagaákvæðin skýrari og ótvíæðari. Í því efni hefur verið tekið mið af þeirri reynslu sem komin er á gjaldtöku þessa svo og framkvæmdareglum sem mótaðar hafa verið með reglugerð. Hafa verður í huga í þessu sambandi að í gildandi lögum um ríkisábyrgðir er ekki að finna sambærileg ákvæði um ábyrgðargjald. Lagaákvæði um gjaldtöku þessa eiga þó réttilega heima þar með sama hætti og ákvæðin um innheimtu áhættugjalds vegna ríkisábyrgða. Af þessum sökum er valinn sá kostur að sameina ákvæði V. og VI. kafla bráðabirgðalaganna í eitt frumvarp.